

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Quia Dei virtus manifestatura erat meritum adeo sublime in opere nostræ Redemptionis, formam accipiendo serui paßus est, vt quatenus Paßioni suæ daretur principium, eum ludas venderet, sicut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Christum contemdam: primitivi Christiani
 scribit Philo Iudæus Alexandrie pizante
 bant orationem. Eleganter dixit D. Basil. quod
 fuit in charta conscripta, scribi non potest
 aliud nisi quod prius scriptum erat, eradatur:
 in prædicator in tuo corde nihil de rebus
 scribis duntis, nisi prius ea quæ mundi sunt
 dolere ducatis. Si hoc vestrum his diebus
 de ratione negotium: & antequam vltimus
 in ea progrediamur, præparate corda vestra,
 cogitando Deum, ut ipse in cordibus vestris
 operetur eo modo, ut vobis tribuat suos senti-
 re cœcitate, & quantum debeatis Deo, cog-
 noscatis: cum enim abolitus sit gloria
 Dominus, velut quatenus nos in illam per
 mortem suam introduceret, formam serui
 accipere, & per hanc prima taceret Passio-
 nis sue lachryma. Excitantur sancti sum formam
 serui accipimus. Hanc ergo Passionem ut Evan-
 gelium confidete, & ea illa mirabiles elicias
 vilitate.

1. 7. Quia Dei virtus manifestatura erat me-
 ritum adeo sublime in opere nostræ Re-
 demptionis, formam accipiendo serui,
 passus est, qui eius passioni suæ daretur
 principium, cum Iudas vendisset, sicut
 fratres Iosephum venderunt pretio
 viliori.

Insuper radios emittere sol iustitiæ Chri-
 sti retrogrediendo, formam serui acci-
 piendo. Hanc assumpsit quando in virgine
 ipsi oculis puriori Maria humanam assum-
 ptam nuntiam, nunc vero particulariter, quando
 venditus fuit, patentiùs suam declaravit
 obedientiam: quia se ut seruum exposuit: In
 seruum commendatus est Ioseph. Non vocat
 Iosephum Iosephum, donec dicat de illo,
 quod venditus fuit. Venditio illa Ioseph
 Christi præfiguratur venditionem: unde pro-
 preè dicitur, quod in illa potissimum formam
 serui accepit. Difficultas oritur quantum
 ad pretium quo distractus fuit Ioseph. D. Aug.
 opinatur fuisse triginta argenteorum, ut figu-
 ram figura responderet, sicut & fuit in portori,
 quod eius venditionem promoueret frater eius
 Iudas: porro Ioseph venditus non fuit et
 occideretur, nec ad hoc emptus, sed in seruum.
 Verum quidem est, quod ut tali humilitate
 iniquitatis pedes eius. Porro Christus vendi-

tus fuit à Iuda discipulo suo, & emptus à Pha-
 risæis, ut perderetur & interficeretur. Attende
 delictum infigne venditur Christus, & quo
 pretio? Et quale potest ad hoc pretium
 sufficere? Tertullian, subannat Gentiles quia
 vendebant & elocabant Deorum suorum sta-
 tuas islem constriclas compedibus & cate-
 nis, quibus illas detinebant. Sub eadem hostia,
 sub eadem voce pratorum diuinitus addita em-
 ducitur.

Nam pariter per hoc veros Deos non esse
 fatebantur: si namque tales fuissent, nullum
 fuisset pretium illis emendis correspondens.
 Quam grauer ita commotus est D. Petrus
 contra Simonem Magum, quando postulauit
 ab eo gratiam sibi vendi Spiritus S. quam
 Apostoli ceteris tribuebant? aduersus eum
 insurgit, & ait: Pecunia tua recum sit in peritio-
 nem: quia existimasti donum Dei pecunia posside-
 ri. Bonum Dei. O vos sacrilegos, simonistas,
 exclamat D. Gregor, grauiorem inuisibilis
 iniuriam Spiritui S, quam Macedoniani: nam
 illi hunc creaturam effecerunt, sed nobilissi-
 mam Deoque proximam: illi verò vilem adæ-
 reputant eum, & vix vilis pretij, ut eum
 vendi posse arbitrantur.

Christum h. c. attende, utpote donum Dei,
 Hoc titulo seipsum inferibit, locusus Sama-
 ritanz, atque diuina sua persona sic prote-
 statur. Si scires donum Dei, quæ quis est, qui dicit
 sibi: vultis da michi bibere: donum Dei O Iudam
 prodicorem: contumeliam atque de quâ illum
 procecidis, & vos Pharisei maledicti, qui
 crederis, quod Dominus hic Pecunia possideri
 possit. An tam vilis est, ut vel vlla pecunia possit
 ei quod ipse est, & iuuuere? O non toleran-
 dam animi peruersitatem! Deinde sciamus
 quo pretio adeo magno prætenlesini posse
 illum estimari? Appenderunt mercedem meam
 triginta argenteis: dætorum pretium, quo appretiaui
 sum ab eis. Certè honorabile de me mundus
 iudicium tulit, in statèra appenderunt me
 contra triginta argenteos, hoc est Appenderunt,
 & fuit qui illos grauius appendere indicaret.
 O pondus peruersum! Statèra dolosa in manibus
 eius. In malo falloque pondere modo appen-
 deris ô Domine: veram breui aliam habebis
 veram & iustam, nempe Crucem, in qua diu-
 num tuum meritum saloquæ appenderunt:
 nam ideo in cruce exaltabit: Statèra
 facta corporis Pretium pondusque summarium,
 hic

I.
 Iosephi
 Christi
 vendi-
 tionis
 disceri-
 men.
 Ter.
 In Apo-
 log.

II.
 Christus
 pretio
 inuisi-
 bilis.

Act. 8.
 20.

Joan. 4
 10.

Zac. 11.
 12.

III.
 Vile pre-
 cium
 triginta
 argetei.

hic pateat quanti valeat: illo etenim sanguine
 ac morte diripitur infernus, repletur caelum,
 remittuntur peccata, virtutes obtinentur.
 Verumtamen pondus hoc, quo in venditione
 appenditur, falsum est & mendax: cum enim
 verus sit Deus, pretio appendunt illum, &
 adeo qualem abiecto. O summam eius proditi-
 onem, qui facit hoc: sed & sublimis profun-
 dumque sacramentum: nam ut opus perficiat
 quo nullum excellentius, nullum scilicet Re-
 demptionis, ut verum ostendatur, quod ad
 eius executionem formam accepit serui,
 se vendi permittit, tam vili abiectoque pre-
 tio

IV.
 Quid sit seruitus declaravit D. Ambro-
 seruitus. *Seruitus homini libero, omne supplicio grauior est.*
 Cicero: *Nihil detestabilius dedecore, nihil*
 D. Ambro- *facilius seruituti. Ad dicitur & libertatem nati-*
 l. 3. off. c. *sumus, aut hac tenemus, aut eius dignitate moria-*
 mur. Expendit D. Greg. Naz. quod res ita
 indecora per peccatum fuerit introducta:
 quando in penam impietatis Cham Noe
 dixit: *Seruus eris fratribus tuis:* & ita
 declarat S. Doctor illud Euangelij, quod ipse
 legit & principio autem inuoluit sic. Hanc quoque
 doctrinam tenet D. Aug. unde seruitutis
 signum erat radere caput & barbam: hac
 enim erant eius insignia, ut dixit Philostratus
 a & D. Cyprus b Imo et S. Scipetra colligitur.
 De capite nudati inimicorum capiti. c Refert
 l. 7. *Aristoteles dictum Socratis d. Vignum erat, ut*
 b Epist. 77. *in sepulchris verum qui Salaminae acubuerant*
 e Dem. 3. a. *Gracia tolleretur, quod liberis cum vita eorum*
 42. *accubisset. q. d. quod seruus, nec quidem cogi-*
 d. l. 3. Re- *tationes habeat proprias, nec sic cur, discursus,*
 cogitationibus & electionibus valeat: hoc
 enim significant capilli, & mea quidem senten-
 tia sic explico: sic privati omni esse & natura
 hominis. Non satis fuit filio Dei, quod se
 seruum faceret, insuper & seruum poenis
 subiecit seruitutis, lorum flagellationi.
 Legibus decretum erat Romanorum, ut homo
 liber virgis caderetur, seruus autem loris vel
 1. Cor. 1. *neruis. Ter virgii casus sum, inquit D. Paulus,*
 25. *etenim libertate gauderem Romanorum: ve-*
 rum Christus Dominus noster, *Flagellatus fuit:*
 non dicitur *casus virgis* sed *flagellatus eum,*
 Pilatus flagellauit, loris ut seruum: quod bene
 notauit D. Ber. *Non solum formam serui accepit,*
 D. Bern. *ut subisset, sed etiam serui, ut vapularer:*
 ser. 4. heb. *cum Christus de tali dicit: *Malus seruus plagis**

vapulari multis. Atque ut re ipsa se seruum
 declararet, quodque serui formam accepisset,
 ex sui voluit ordinis venditione, qua Christus ad
 poenas transfret serui non qualiscomque, sed
 immorigeri.

Et intentione permisit, ut hanc solas ven-
 ditionem inchoaret, & ipse fieri qui operari
 hanc impleat permissionem, qua Christus se
 vendi patiebatur. Tunc abijt eius de dandis,
 illi in quem introiit diabolus. Notandum
 est verbum Euangelij: *Abijt, pessimi nominis*
 omnis: *Abijt post progre perierunt.* Hoc vitium
 ut extremam explicet huius prodigi calamita-
 tem, qua porcius tandem seruiret: eodem
 iterum vitium dicitur sustulit fortem, quam
 ut talem passus est adolescens ille dicitur
 praecepit Dominus, ut facultates suas con-
 dederet eas pauperibus erogatum: quia vitium
 eius iudicio summa erat haec calamitas, extor-
 mus eum maris occupauit, quem hoc verbum
 declarat: *Abijt tristis.* De socoris illo seruo
 talentum sibi a Domino suo traditum ad
 lucrum abscondit, eius Christus indicat
 infelicitatem dicens: *Abijt solus, abscondit*
talentum Domini sui. Ita nunc humiliter Euan-
 gelij, quo declararet extremam ludaei pro-
 ditionem dum factus perfidus magistri sui pro-
 ditor ad erimen festinat, sic ait: *Abijt, non*
 coactus, non expulsi, sed propterea dicitur
 voluntate, & diaboli captus perfidus: ipse
 abijt, nam si diabolus in eum intrauit, hoc
 ideo factum est, quia illi portam aperuit. Deum
 potentia licet summus non intrat, si in propria
 motu voluntate illi ianua non aperiat.
Aperite mihi portas iustitiae. Quanto minus por-
 tae intrat diabolus: *Abijt.* Quoties
 Christus ad mali propositi provocat crea-
 tionem animique mutationem? Si hinc
 cordeque nobilis sit, ecce me humilior & quod-
 dem tantum: ut pedibus meis adiuuolens cae-
 dem lauerim: eo sine lauit illos, ut videlicet
 vitem humilitas illa, in qua cerebat eum
 hoc impeditum ipsum a concepta nocentia
 animae adeo exitiosa reuocaret. Nobilis
 ita potenter mouet virgetque ad eleuantiam,
 ut inimicorum humiliatio. Si seruus sit
 abiectus, & pectus eius qui talis est, in
 compellant ad animi submissionem, de qua
 sume praeliora: in hunc finem tradidit
 SS. corpus suum, & in ipso omnem diuinitatem
 thesaurum, talia munera ac puncia, qua

venire debere illam, à non perficiendo
crime venditionis. Nihil proficit: Adhuc
non illum Christus eiecit; imo potius illum
deiciat, ne Apollolatus in suam classemque
deiret sag tuus. O quia n. procul abscedit
lectus, qui discipulus erat Christi, in eius
vestire a durescunt: qui a nicas erat, sit mor-
talitatem eius: qui Apo tolas, sit min ster sata-
nat nequissimus. Vnus de duodecim, Vnus de au-
tore illo adeo principali, nam erat cetera
regis, inquit D. Chrysol. vnus de regali
Christi congregatione. vnus de concilio ita-
tom eius, vnus ex illis quibus arcana sua re-
velabat, & quidquid ad regni sui spectabat
fundeat. ouem.

III. Quo curis, quo festinas discipule prodi-
tore infelicissime? Ad Princeps Sacerdo-
rum, ut agam & conclu lam Domini venditio-
nem, cum Principibus sacerdotum. O eicem-
amitate nequam? O discipule magistri tradi-
tore: ne vadas, quia Dominus hic quem ven-
dere festinas, nullam habet (hoc scito) & quale
tibi pretium, nec nobis conuenit, vt habeat
quia Omnis vnus in comparatione illius vnus
est vnus. Quidquid illi tradere tibi pro eo
possum, perperam tibi fit, esse nihil, digni-
tas enim eius infinita est, quia verò debi-
tum quo Deo obstringimur, infinitum est, so-
lus ille poterat pro eo ex integro satisfacere:
quia valet infinitè id quod pro illo ex parte
sua daturus erat, & nullum pretium, quod ipsi
tibi possint dare, erit dignitati eius æquiva-
lens. Vel saltem vade ad celum: quia sicut
in illo habet æternum suum Patrem, qui illum
probe nouit, eiusque perperam habet digni-
tatem, tibi tibi pro illo largiatur multò piura
quam tu valeres postulare, quod si non, saltem
publica & manifesta quæ suam sit, Attende pro-
ditor quod eo ipso quò vendis illum Princi-
pibus sacerdotum, peccas contra decretum
legis in Deuteronomio: vt autem eius memi-
neris, eam tibi denno repetit Spiritus S. Hac
inquit, vt si quando quis in seruum venum-
dandus est primo videant vtrum aliquis ex
propinquis velit eum emere: cum enim illi
communitur eum nomine distinctis, sciens
eius valorem, pretium pro eo soluent multò
superius. Consi tera Dominum hanc quem ven-
dis, vnus de top bus natum, æg. essem: patrem
habet, & quidem a tep conspicuos, vt Do-
minus sic colorum, & terrarum: qui patet est

æternus, ex quo omnes qui tales sunt oriuntur:
Ex quo omnis Paternitas in celo & in terra nomi-
natur: eamque vt se diligit: nam sicut ille di-
gnus est amore diligi infinito, infinito illum
diligit: quia tanta quanta ille paller bonitate:
Hic est filius vnus dilectus, in quo mihi bene com-
placui. Quod si tibi deficiat animus quo filius
illum coram Patre suo, leias quò l. matrem ha-
beat, quæ illum plusquàm se ipsam a more prose-
quitur, & quamuis bonis sit vnus tempora-
libus, diues est spiritualibus: et his tibi da-
bit quantumcumque petieris: est etenim ipsa
benignitas, & illa element et suscipiet, nec
quod petieris tibi dare dedignabitur. Nihil
horum retulit eum, vt le nce moram fact
donec ad Principes accurat mercator de pre-
tio sanguinis conuenturus: Ad Principes Sacer-
dotum. Audiamus Originem. Adhuc ad Principes
contra Veram Principes, ad sacerdotes contra ve-
ram Sacerdotem imo iunum sacerdotem.

Porro sciamus quò pro illo postulet: id
noctem in hoc quod dicit: Quia vultis mihi
dare? Expansit eum cum D. Hieron. in deturans
nata. Iude postulatio: non enim a te volo vt
aurum mihi detis, vt cum vobis tradam, sed
absolutè, quo declarant quod pretium eorum
mitteret eorum voluntati, ac si diceret: quali-
cumque summa à vobis tradat erit mihi sa-
tisfactum: quo Christum maximo vilite. t op-
probrio: ac sic diceretur, (ita D. Hieron.) velle
mancipium, Vos ipsi de pretio concludite: man-
cipium etenim quod expono venditioni, adeo
inutile est, vt quodcumque pro illo mihi dede-
ritis, sufficiens mihi sit futura solutio. Quando
domi tuæ habes aliquid quod tibi facessit ne-
gotium, non tam illud vendis: vt ex eo dona-
rios tibi comparet, quam vt illo te expensas
& nullo alio pretio maiori expellato illud tra-
dis. E contra vero quando venumdas aliquid
tibi admodum clarum, non permitis, vt em-
pior eius tibi statuat pretium, sed illud tu de-
terminas & cū eo pacisceris: postea in re viliori
huerum æstimat in eo recipiendo, quod empior
in pretium eius tibi peralluit. Eo modo lu-
das egit cum Christo: quanta etenim vilipen-
sione Christum appendit, quàm flocci eum
habuit: Quia vultis mihi dare? Vetro vltimo
beneplacito: quo scumque mihi dare dece-
ueris: etenim quodlibet michi pretium assigna-
ueris, licetrum ad te: eum enim si pro eo
vobis illum tradidero.

Exh. 3. 15
Math. 8.
17.
Orig.
Tract. 33.
in Matt.

D. MIE.
in r. 26.
Matth.

IX. Verum tamen hoc ego considero in eo quod
 Alius Iudas certum non poposcit pretium, forte
 sensus fuisse spiritus s. consilium & intentum: qui
 huius actionis sicut per os Caipha primam omnium expresse
 precij. *Expedit vobis, ut unus moriatur homo
 pro populo & non tota gens pereat, ita per Iudam,
 necessitatem quid diceret voluit: in unum ma-
 xima declaratur veritas: & quoniam hæc ob-
 secro? nullam scilicet pecunie summam posse
 determinari, quæ meriti respondeat in-
 stitute sit adeo pretiosa. Sicut hoc verbo di-
 cere potest iustus: O Diabole, si munde si caro,
 quid me provocans ut vobis Christum tradam
 fidem vestram obtestor, quid vultis mihi dare,
 vel potestis mihi dare, quod tanti valeat, ut
 me efficaciter moveat ad tantæ pietatis tradi-
 tionem; Quid vultis mihi dare. Numquam desi-
 runt tres illi mercatores, quo te moveant, &
 exhortentur, ut venum des tradasque Saluato-
 rem. Promissa eorum hæc sunt, delicia, volu-
 ptates, iudi, felicitas mundana, divitiæ, digni-
 tates, terrenæque gloria: *Omnia regna mundi,*
 Matth. 4. promittit ea illis pessimus mercator: porro
 9. si rem attentius inspicias, singuli eorum quam-
 dam habent qualitatem, ob quam cum illis pa-
 cisci non licet aut convenire. Unus pauper est,
 alter mendax, tertius stultus, *Tres species odisti
 anima mea, pauperem superbum, divitem mendacem, stultum fatuum.* Caro, corpus nostrum tur-
 get superbia: quo tradas Christum; præclara
 tibi spondet, delicias, voluptates, prosperita-
 tes, gloriam, magni, tomis assimationem.
 Sed non attendis, quod pauper sit, & adeo
 mendica caro, ut nuda nascatur, rudaque mo-
 riatur: etiam eo instanti quo nata est ex-
 pirit ab uberibus mendicare matris lac à tercia panem,
 à vineis vinum, à montibus ligna, ab omnibus
 lanam, ab aëre vitam: unico verbo quidquid
 habet ab aliis pluribus pauper emendicavit.
 Dives est mundus enim hereditatio iure delata
 sunt pecunia, divitiæ Alexandri, Darii, Croesi,
 & quos quot opibus splendidos audivimus:
 tibi præclara spondet, si Christum tradere
 cum ipso convenias: porro mendax est, &
 quicumque cum illo paciscitur, se queritur
 circumventum: etenim cum tibi plures tradi-
 derit facultates, eo momento quo morietis
 illas tibi prædo suffuratur. Denex est tertius,
 scilicet diabolus, sed fatuus, qui de tantum
 abiecit bonum, si tuus qui tanta sollicitudine
 nostram intendit ruinam, cum hæc illi vertatur in*

graviore damnationem: quandoquidem quod-
 libet nostrum malum illi accretat ad peccatum.
 Nunc mercator est: teque roget ut Christum
 vendas, & perfidus ille proditor mihi dare po-
 test alicuius valoris: etenim eius voluptatis
 tormenta sunt & cruciatus, singulis eorum im-
 pondendum est: Ad Christum tradidisti
 Quid vultis mihi dare? O fatui, quod petitis
 mihi dare, quod tanto valeat thesauro quæ-
 sit hic est: Quid vultis? quid mihi caro dandam
 promittas? Opera carnis hæc secum nunquam
 trahunt anxietatem. Quid mihi mundi addit
 divitias? Moriendum mihi est: hæc omnia
 renunciandum. Quid mihi dabis Diabole? Dig-
 nitates, & demum infernum: Hæc agere
 sceleratissime mercator: noui etenim quod
 tandem in fine: Caro carnis, novitas & fuit
 diabolus intreficit.
 Illis igitur Iudas optionem dat & de statu
 do pretio facultatem: *At illi constituitur triginta
 argenteos.* Tres Evangelistæ dicunt, quod
 pacti sunt ei daturos, solum Mattheus scribit
 pretij quantitatem: quia ipse solum Hebraice
 scripsit, alij vero Gentilibus & Hebraice obse-
 dit impletum in Christo præter alia, Zacharia
 vaticinium: *Appendit mercedem meam triginta
 argenteis.* Gentilibus dicere sufficiebat, tantum
 pecunia fuisse distraclum, Hebræi autem
 qui millies hæc legerant prophetiam, & mil-
 lies eam declaravit de Messia, necesse erat
 ut D. Mattheus ob octidos poneret eundem
 ita singillatim quantum ad hoc, impleverunt.
 Quod si à tot annis prædiceret Zacharias Mes-
 siam vendendum triginta denariis, in Carthago
 completum est illud: Iude etenim pro omnibus
 Constituerunt triginta argenteos, Mirare prope-
 tiam: *Et dixit ad eos, si bonum est in oculis vestris
 offerre mercedem meam, & si non quaesit copia et
 præfati sumus, non fuit à Iuda determinata
 summa pretij, sed eorum hæc reliquit libe-
 tati: Appendit mercedem meam triginta ar-
 genteis.* Et est hoc adeo clarum, sicut iudæ quod
 dixit D. Mat. *Constituerunt ei triginta argenteos.*
 Et post hæc sequitur: *Et dixit Dominus, prope
 illud ad statuarium, quod ad litteram certum
 impletum: etenim Iudæ: Prædictus argenteos
 cessit, Præterea si bene prophetiam interpretari
 invenimus non: Frange solum, sed in dno
 Domini, Et ita factum est: nam Iudas neco tan-
 tum proiecit argenteos, sed: In templo prædic-
 argenteos, recessit, Deinde mirare qualiter pro-*

piam concludat nam: *Possit illi sunt ad statua-*
rum. Et idem est ac si diceret ad singulum: quia
 illi ipse de peccata illa dixerunt: *Non licet eos*
mittere in carcerem. quando Iudas illum in
 carcerem proiecit, sed ex eo illud emerunt, quod
 peccatum dedit hunc oraculo complementum:
quia Emerunt ex eo agrum figuli. Adde quod ad
 denarium traditam pretij viliratorem dicitur:
Denarium pretium. Filij scilicet Dei. O quales
 mercatores, & quomodo recte mercedem cognoscunt
 & eandem valentem. Nonnulli notant hic,
 quod ante praedictum, impletam hic pro-
 phetiam de Ioseph, qui similiter fuit venditus:
 Et mira est haec: triusque proportio, Ioseph
 mittitur a patre, ut fratres suos in agro visita-
 ret. Christus mittitur peccatores visitaturus.
 Ioseph unicus solget indutus polymita, Chri-
 stus humanitate miraculis mille coruscante.
 Ut fratres viderent tunicam illam Ioseph
 polymitam, invidia conflagravit, patres &
 Iudas Christi in miraculis suis mirati poten-
 tam mortali in eum odio & luore exarserunt.
 Vnus ex fratribus illis ceteris persuasit ut
 illum venderent: vnus ex Apostolis persuadet
 ut Christus vendatur. Sicut Ioseph non occi-
 derunt, sed tantum vestimentum eius sanguine
 tinxerunt, ita Iudaei non potuerunt diuinam
 Christi personam occidere, sed sanguine tantum
 vellem illius humanitatem incinerunt. Sicut Ioseph
 habitus fuit ut mortuus, & tamen vnus ap-
 paruit, ita Christus mortuus credebatur, verita-
 tem postea prodijt immortalis. Venditus fuit Ioseph
 triginta argenteis, sic & Christus triginta
 denarij. Dicitur quidam venditum fuisse Ioseph
 triginta denarij aureis: ita Septuaginta indica-
 rum, porro D. Hieronymus ad eundem locum scri-
 bit, quod: *Non potest esse pretiosior seruus quam*
Dominus. Iosephus testatur quod Ioseph ven-
 ditus fuit: *Triginta argenteis.* Et D. Ambrosius
 asserit quod in quibusdam exemplaribus legatur,
 triginta, in alijs viginti quinque, in alijs tri-
 ginta, & quidam arbitrantur, denarios fuisse
 aureos, & alij argenteos: textus autem cor-
 ruptus legit: *Emi venditus Israelitis viginti*
argenteis, & illi ipsum in Aegypto triginta
 denarijs vendiderunt. Quanti valeat nummi
 illi argentei, non certo constat. Veni, Beda
 asserit, quod triginta argentei tanti vale-
 rent, quanti vigintidena super caput Domini
 ad venditionem effusum. Quocirca Iudas ve-
 lendum sibi recuperaret quod se perdidit sibi
 Hieron. *Epist. ad la. Nicae, Tom. IV.*

per sua lebat, Christum eodem pretio vendidit,
 quem sequuntur D. Bonavent. & Lyra: sed
 huius impossibile est certam habere cogitatio-
 nem; hoc autem omnes communiter sentiunt
 fuisse argenteos, sicut: *Argenteus* pro hoc si-
 micur, quod est denarius ex argento cufus, &
 singuli valebant, nulla facta distinctione, cum
 nonnullis, inter scilicet sanctuarij & commu-
 nem, quatuor dragmis, quae quatuor nostros
 appendunt regales, paulo plus vel minus in
 vniuersam appendentes centum viginti regales:
Decorum pretium, quo appetitatus sum.
 Nonnulli Doctores haerent in eo quod Chri-
 stus traditus ut pateretur, venditus sit ut man-
 cipium. Quando seruus ad aliquid venditur,
 totus illi dedicatur, de illo solum agitur, &
 huic totus impenditur. Quis vnquam homi-
 num vidit, emi virum, & vendi ut doloribus
 penitus afficiatur? Hoc in Christo Domino
 nostro ceruimus: vnde quidquid in illo est,
 post venditionem. nihil aliud est, quam tor-
 menta, cruciatus, mortisque tolerare angustias.
 Quia vero his totus impendebatur, vocat eum
 Haies: *Virum dolorum*: quia sicut fuit ad tor-
 menta readitus, totum eius opus studiumque
 fuit, doloribus penitusque exanimari.
 In hoc infimo pretio grande detegit D. August.
 mysterium: ego vero illud tantum ex Exodo
 considero, quod Deus praecepit: *Si bos*
cornupeta fuerit, occiderique seruum, triginta scelos
argenti Domino dabit. Ita ut idem pretium, quo
 vitinabatur fatuus occisus a bone, ipsam est,
 quo Christus fuit assimatus omnis creaturae
 dominus. O Iuda proditor: *Pecunia tua tecum*
fit in perditionem. Sumito ter maledictioe pre-
 tium peccati tuum: nam triginta te maledictionibus
 Flamma perstringit, & cuiusque sua respondet
 maledictio: *Constitue super eum peccatorem*
diabolus sit a dextris eius. Et vos quoque pro-
 ditores, qui pretium adeo vile constituitis, tali
 vendimini infortunio ut triginta ex vobis vno
 diltrabantur argenteo, ut eo tempore contigit,
 quo Hierusalem inuaserunt Titus & Vespasianus,
 ut refert Iosephus. His conuentione firmat.
 Hoc factum est die Mercurij praecedente
 Christi passionem: & huic collegit D. Augustinus
 rationem, cui quaedam immittitur pia & antiqua
 consuetudo ieiunandi diebus Mercurij, &
 stricte seruabatur hoc in prima Ecclēsia
 ieiunium, quia tali die id est biduo ante
 Pascha, contractus hic conclusus est.

In Lat. In Mat. c. 26. L. 2. Reg. c. 18. L. 1. Reg. c. 11. L. 1. Reg. c. 11. Psalms 6. Epist. ad Laod.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

esse perhibetur.

8. Cantando Christus nostram incipit redemptionem, quia opus est amoris; pergit ad montem Oliveti: quia illam misericordiam motus operatus est; & angustavit seipsum in horto (transfers torrem Cedron) Gethsemani: quia sacrificari debebat ad divina iustitia satisfationem.

¶ Vm Christus Dominus cum discipulis suis mysteriosam illam celebrat coenam, eo pede quo hominum nequitia contra eum exardebat; amor ex opposito operabatur: nam preclarioris fovebat illis in corde suo admittiones, eiusque peccatis domino flagrabat amoris incendio, multo ferventius, quam illud lux cupiditate: quocirca ait illi Dominus: Quod facis fac citius. Eo tempore denuo diabolus ingreſsus est animam eius, & abire milites congregaturus ut illum traheret. Patiamur illum abire, vsque dum hortum ingreditur integra stipatus cohorte factus dux & antesignanus ministrorum diaboli, & socij Christo coherceamus, qui amor est hominis & omnis illius bonum: etenim peracta Coena precipit discipulis suis: Surgite eamus hoc illico surgunt omnes e mensa, & excedendo de conaculo: Hymno dicto, Egressus est Iesus trans torrentem Cedron. Egressus est Hierosalem & abire in desertum ad alteram partem torrentis Cedron.

I. Sex puncta hic expenduntur. In hoc principio quo sacram suam Passionem orditur, sex nobis occurrunt consideranda. Primum: cur Passionem suam exorsus sit ab hymno Hymno dicto. Secundum: quid sit quod egreditur de Hierosalem. Tertium: quid mouit eum ut transeat torrentem Cedron. Quartum: quare montem petat Olivetum. Quintum: quare de causa ad villam pergat Gethsemani. Sextum: quamobrem in hortum oraturus secedat. Si quid in sex his punctis meditacionum aliquid eorum repetatur quae die Lunae huius hebdomadae diximus, remittimus illos eo qui voluerint hoc legere suis explicatum, & de illis hic agimus, quia haec omnia verbis Evangelistarum comprehenduntur quae Christi Domini Passionem referunt: Et hymno dicto. Hymnum, D. Thomas credit fuisse orationem

illam quam D. Ioan. Evang. confertur, in qua ab aeterno Patre suo suam pollutam clarificacionem: Pater clarifica me ex hoc hora, ut conderet cum eo quod aunt Evangelista. Hymno dicto exierunt, quod nimirum adoluit hac oratione ad hortum egressi fuerunt, potro Origen. & D. Chrysol. & Ven. Beda opinantur fuisse gratiarum actionem post Coenam: & ita hymnus ille fuit alius ab oratione, in oratione dicit D. Aug. petatur gratia aliqua vel donum a Deo: in hymno vero, ut D. Hieron. referuntur Deo gratias. Et ita accipit Card. Caiet. in Graeco haberi: Cum dixisset hymnus: quod Christus Dominus cum apostolis dixerit & cantauerit hymnum, potro Iohannes Christus illam habuit orationem. Quae fuerit hic hymnus exponit D. Hieron. dicens fuisse illa verba de Palterio: Edes panem & saturaboris. Quod aliis explicamus. Quod factum est ex more Iudaeorum, ut mensa surgentes psalmos aliquos legentes in gratiarum actionem, dicebantque hymnus.

¶ Ut igitur Christus suam inchoaret passionem, cantavit hymnum D. Chrysol. aliter cantatum fuisse post Coenam Sacramentalem, quodque huic responderet in Missa collecta post communionem, ut intelligas tibi quoque hanc audiendam, & scias quid tibi tunc agendum: Audiat etiam quicumque illum mysterij orationem non exspectat, quae illius symbolum est. quod nimirum Deo rependatur gratiarum actiones, etenim per istam Missam terminatur. Verum Ven. Beda, ait, ut ostenderet quam voluntarie moreretur & Passionem acceptaret, eam voluit inchoare cantando, atque ut hymnum hunc cum eo homines prosequantur, quandoquidem pro illis moreretur. Quando mundum ingressus est, cecinerunt Angeli: quia dum vitam ingrederetur, tacere suadet ut content illi qui vita vivunt, Angelorum chori: quando ad mortem tendit, homines psallunt mortales. O Domine, quod incipis cantando, ego certum te reddo, quod plorando finem impones: Cum clamore videris lacrymis. Quod si in hoc vites ostendit diuinas, in illo humanam prodes corporis infirmitatem, Et si in hoc quod cantat iam nunc mortuum tuum patefacias amorem plorando nostram argues ingratitude. Secundum adelt considerandum, quod